

Erdély és Bánság kis- és középiparosainak hetilapja. — Az Ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Önkön, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége hivatalos lapja. Egyesülve a temesvári „Az Iparos”-sal és a „Fodrász Ujság”-gal.

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA — ERDÉLYI IPAR

„Tiszteld a tisztos
ipari!”

Részletes tudósítás az aradi konyhaművészeti kiállításról a benevezett pályamunkák szakszerű leírásával

Memorandumul industriaşilor din Banat

inaintea adunării de consfătuire a Prefectilor
DI. Prefect Dr. Nistor Dumitru a prezentat memorandumul
Sindicatului Profesional al Industriaşilor din Timisoara.

Timisoara. (Dela corresponsentul „Meseriaşul”-ui.) Sindicatul Industriaşilor din Timisoara a inaintat un memorandum constând din 20 de puncte, in care a cuprins toate doleanţele industriaşilor din Banat. Memorandumul a fost prezentat de DI. Prefect Dr. Nistor Dumitru personal adunării de consfătuire a Prefectilor in Bucureşti, unde a atras atenţiune Guvernului la marea însemnătate economică şi socială a acestor doleanţe, dănd a căror remediere depinde prosperarea marelui pături sociale a meseriaşilor din întreaga ţară.

Sindicatul Profesional al Patronilor Industriaşilor din Timisoara.

Circ. I. Str. Eugen de Savoya No. 20.
Exh. No. 55—1933.

Subsemnatul Sindicat Profesional al Patronilor Industriaşilor din Timisoara, ca persoană juridică, in baza adresei onor. Camerei de Comerţ şi Industrie Timisoara, No. 428—1934 din 12 Ianuarie 1934, are onoare in numele tuturor meseriaşilor patroni din intregul Banat, de a Vă supune prin prezenta doleanţele acestora, care cere remediere nemăruntată:

- Referitor la Casa Cercuală:
 - Facultativitatea membrilor in Casa Cercuală,
 - Libera alegerea a claselor,
 - Libera alegere a medicilor,
 - Stergerea obligaţiunii a patronului de a plăti salariul angajaţilor pentru primele zile in caz de boală,
 - Vânzarea timbrelor să se facă şi de către tutungerii.
- Retragerea imediată din asociaţia Camerei de Muncă.
- Respectarea depiliei autonomii a Corporaţiilor Meseriaşilor care îndeplinesc funcţii de autoritate industrială.
- Infiinţarea unei Camere a meseriaşilor independentă.
- Numirea unui secretar de Stat pentru mii Industriaşilor.
- Amnestie tuturor amenzilor date până azi de către fisc.
- Scutirea dela conducerea registrelor de contabilitate.
- Respectarea articolului 12 al legii pe cifra de afaceri şi anulara dispoziţiunilor respective date până-a prezent.

9. Scutirea brutarilor patroni de impozitul pe cifra de afaceri şi trecerea acestei asupra morilor, respectiv asupra făinei de consumaţie.

10. Modificarea legii de impozitare şi anume: a) Facerea cu putinţă a revizuirii impozitului pentru profesionişti, cari au fost impuşi după patente fixă.

b) Comisiunile, de impunere, de verificare şi al apelărilor să se compună, dintr-un Magistrat ex preedinte, de câte un membru ordinari, un supleant, al Camerei de Industrie şi de către o persoană juridică recunoscută al Organizaţiunilor profesionale. Fiscul urmează in toate aceste trei instanţe să fie reprezentant numai ca referent. Aceşti trei delegaţi suscitaţi, să aibă dreptul de vot, iar in caz de paritate decide preedintele.

c) Centralizarea tuturor categoriilor de impozite şi omiterea acestora la o singură desbatere centralizată ale impozitului.

d) Apelările sunt de rezolvit in maximum 2 luni şi până atunci urmează să fie plătit impozitul dinainte fixat.

e) Protejarea sculelor şi al maşinelor până la 5 HP. faţă licitaţiunilor.

f) Desfiinţarea chitanţelor de impozite şi rămânarea in vigoare numai a Carnetelor de impozite. Aceste carnete de impozitare, urmează să contină toate categoriile prescripţiunilor de impozite. Plăţile impozitului urmează a se adeveri de către Percepţie in aceste carnete.

11. Creierea unei legi speciale pentru urmărirea lucrătorilor clandestini. Aspre pedepsi lucrătorilor clandestini şi a celor care au comandat lucrarea. Confiscarea uneltelor a lucrătorului clandestin cum şi al materialului, in favoarea „fondului de şomeri”. Imediată sistare de către autorităţi a acestor lucrări, mai cu seamă cât priveşte construcţiunile de clădiri.

In fiecare Comună şi oraş să se instituiescă a poliţie de controlarea tuturor lucrătorilor clandestini, recurgând la ajutorul delegatului şi organizaţiilor profesionale.

12. Destinderea jurisdicţiunii cu privire la legea pentru asigurarea plăţii lucrului efectuat, nu numai ca până in prezent de către Judecătoria Urbană, ci şi asupra tuturor judecătoriilor rurale şi mixte.

13. Regularea legală fără excepţie şi pe aceeaş drepturi ale datoritorilor industriaşilor in acelaş sens după cum sunt regulate datoritorile generale.

14. Ocrotire contra unei concurenţe nelegale şi pedepsierea celor care vând mărfurile pe

preţ de nimic, mai cu seamă atunci, când lucrează pe credit.

15. Desfiinţarea legii speculaţiei şi al marelui mării.

16. Desfiinţarea legii repausului duminical şi breasla, bărbierilor şi al frizerilor.

17. Regularea legală, că in zilele de târg săptămânal meseriaşii cu brevete industriale să aibă dreptul de a vinde numai produsele efectuate de ei însuşi. Telalilor să fi interzis vânzarea şi prepuţirea mărfurilor noi, aceasta sub asupă pedepsă.

18. Acordarea amnestiei pentru restanţele de impozit ale micilor industriaşilor.

19. Luare de poziţie contra vizetelor medicale obligatorii ale lucrătorilor cari urmează a fi angajaţi conform regulamentului Art. 62 a contractelor de muncă, cum aceste dispoziţiuni legale is special in bransa de construcţie şi a celorlalte profesii, cu excepţie a profesiionistelor de alimente, sunt in viaţa practică de neindeplinit.

20. Dispoziţiunea Ministeriului Muncii, Sănătăţii şi ocrotirilor sociale, Direcţiunea Muncii No. 945561 din 12 Decembrie 1933, aceasta este ilegală şi ea stare luăm contra acesteia poziţiune şi nu putem accepta aplicarea acesteia asupra maestrului patron. Desaltfel, înseamnă această dispoziţiune o scumpire a produselor industriale de 0.5%, care in această mare criză, din punct de vedere al capacităţii de concurenţă, este inadmisibilă şi de neindeplinit.

Deasemenea, ar trebui ca obligaţiunea de încaasare să nu cadă in sarcina maestrului patron ci să se treacă numai asupra lucrătorului. Acest ajutor pentru şomeri nici nu este de fapt o chestiune a maistrilor patroni, ci priveşte exclusiv numai pe angajaţi, deci nu trebuie ca maestrul patron să fie din nou impovorat administrativ şi financiar. Timisoara, la 13 Ianuarie 1934.

Cu distinsă stimă
Sindicatul Profesional al Patronilor Industriaşilor din Timisoara.

Kovács s. a. preedinte.

Gazda s. a. secretar.

Industriaşii au speranţa că inaltul Guvern a ascultat doleanţele lor la această consfătuire a Prefectilor şi că va căuta a ameliora situaţiunea lor gravă actuală.

Székely László műépítész meghalt

A timisoarai építőipari nagy csapás érte Székely László, a kiváló műépítész halálával. A jévakorban levő kiváló építész kedden délelőn szenvedett ki a Bánáti Szanatóriumban hosszú betegeskedés után. Működése, amelyet a Bánság fővárosában rövid élete folyamán kifejtett, hosszú évszázadokra megörökítette Székely László nevét Timisoara közelében. Ő építette a helyesrendi gimnázium impozáns épületét, egész sorozatát a Lloyd-sor palotáinak, a három emeletes Magyar Házát és ő átalakította egy emelet hozzáépítésével az iparos székékházát is mai monumentális formába. Székely László, aki mint Timisoara város műépítésze kezdte pályáját, igen népszerű volt az iparosok között. A csütörtöki végbement temetési szertartáson valamennyi iparosintézmény képviseltette magát és nagy számu iparosok vettek meg.

Az új konverzió

A mezőgazdasági adósságok könnyítésére vonatkozó törvény — amelyet azóta a Semmitlenesek alkotmányellenességük deklarációját — 1932. április havában lepett életbe a azóta a hitel intézménye megszűnt működni az országban. A termelés egyik legfontosabb tényezője, a tőke, visszavonult s inkább lemond a gyümölcsözteséről, semhogy a juttatást a megsemmisülés veszélyének tegye ki. Azóta kétszer is módosították a konverziós törvényt, mindkettőről azt hitték az alkotói, hogy most már végleges marad a reform által teremtetett helyzet, a hitelek folyósítása azonban csak nem indult meg, a tőke felénk és tartózkodó a nem hajlik elő rejtőhelyéről legfeljebb csak a pénzbevételek alkalmával. Egy-egy ilyen bankjegy-össze, mint az ezerleseknek most folyamatban lévő becserélése valószínűsíti a pénz-népszámlálást, amely bebizonyítja, hogy a pénz nem lett kevesebb, csak eltűnt a forgalomból. Vissza vonul a trezorokba s bizonyára türelmetlenül várja az alkalmas időket arra, hogy résztvehessen a termelés munkájában.

A harmadik konverzió előtt állunk és hitelezők meg adóssok egyformán türelmetlenséggel várják az új törvényt. Türelmetlenséggel, de nem reményteljesen. Mindenki tisztában van azzal, hogy egy ilyen radikálisan elrontott helyzetet nem lehet szörül-holnapra jóvá tenni. A hitelezők érdekvédelme összetévesztette ugyan négy pontban azokat a feltételeket, amelyeknek figyelembevételével a hitelintézetek akcióképességének helyreállítását remélik, de az a szegényes négy követelmény aligha lesz alkalmas egyebire, minthogy vegetáló életet biztosítson azoknak a bankoknak, amelyek képtelenek voltak haj nélkül megüzni a hitel pusztító krízist. Mit kár nek a bankok? Elsősorban azt, hogy a Banca Nazionalea másképp a mezőgazdasági tartozások visszeszámlálási kamatát, hogy a kölcsönt folyósító intézeteknek legalább annyi keresetük maradjon, amennyi adminisztrációs kiadásuk fedezésére elegendő. Hogy az az adós, aki konvertált adósságának két felévi részletét nem fizeti, veszítse el a konverzió minden előnyét: hogy az adós és hitelező közötti differenciák ügyében végző főként a Banca Nazionalea legyen a döntő azó, hogy bármilyen legyen az új törvényben, a törvényhozók tartásuk szem előtt, hogy a pénzügyi intézetek fennállása közérdek s közfelfutásuk nélkül egészséges gazdasági forgalom nem fejlődhetik ki, a gazdasági élet újra megindulni nem fog. Végül szerényen azt is megjegyezzük a határozat, hogy a bankok véleménye szerint a kereskedő és iparos-észtályt a kényszeresegységi törvény olyan helyzetbe hozta, hogy ennek az osztálynak nincs szűkege még egy kivételes törvényre, mint amilyen a konverziós törvény.

Ezek bizony elég szerény kívánságok és azt mutatják, hogy maguk a bankok sem remélnék többet az új konverziós törvénytől, mint a maguk mostani életének folytatását, a vegetálást, de a normális hitelviszonyok visszaállításától még messze vagyunk. Tény, hogy a tartozások könnyítése terén egy országban sem mentek el olyan messze, mint nálunk, érthető tehát az is, ha a hitelviszonyok nálunk vannak leginkább leromolva. Az új konverziós reformmal szemben talán fontosabb követelmény az, hogy teremtsen végre definitív módon nyugalmi állapotot a régi tartozások likvidálás terén, szüntesse meg a két év óta tartó bizonytalanságot és a sok kiéleztetést. A többi majd elvágja maga az élet, amely bizonyára nem fog megállni a negyedik konverziós törvény életbe lépése után sem.

ELSŐSORBAN MAGAT BIZTOSITJA A MUNKASBIZTOSÍTÓ

Mercuria Gluc rettenetesen leromlott gazdasági viszonyaira igen jellemző, hogy az ottani betegségyűző pénztár fiókja

egyetlen napra, január 26-ikára, 24 iparos-nál és vállalkozónál kerekén 180 ezer lejért tüzött ki árverést.

Kétség sem fér hozzá, hogy ezt a hatalmas károkat a mai viszonyok között nem tudják megfizetni az érdekeltek, viszont ahhoz sem, hogy a munkásbiztosító megtartja az árveréseket. A kisemberek egész hadát teszi egyszerű munkanélküli szerencsétlenné.

Nicht das zählt, wieviel Lehrlinge ein Meister hält, sondern ob er Lehrlinge ausbilden kann

Von JULIUS REINHART.

Beginnend vom dunkelsten Altertum, seitdem es überhaupt Gewerbetreibende gibt, waren diese in drei Klassen eingeteilt und zwar: Lehrlinge, Gesellen und Meister. Die Vorrückung aus der einen in die andere Rangstufe erforderte ein gewisses Können, das man sich nur durch lange Praxis aneignen konnte. Der Lehrling und später der Geselle musste strenge Prüfungen bestehen um den Meistertitel zu bekommen.

Während die übrigen Berufszweige, die größeres Wissen und mehr Vorbildung beanspruchten, ihre Nachfolger schon in den alten Zeiten auf dem Wege von Schulen erziehen lassen, erzieht das Handwerk seine Nachfolgerschaft wunderbarerweise auch heute noch ganz allein.

Die Gewerbeschulen, die zu diesem Zwecke gegründet wurden, erziehen keine Gewerbebetreibenden. Ich berufe mich nur auf der Beispiel der Arader Holz- und Metallgewerbeschule, die während ihres mehr als dreissigjährigen Bestandes schon eine ganze Menge von Schülern entliess. Dennoch gibt es in Arad kaum 20 selbstständige Gewerbebetreibende die dort ein Absolvierungszugzeug erhalten haben.

Der Unterricht und die Erziehung der Lehrlinge war immer die Pflicht des Meisters, weil die Lehrlinge unter die väterliche Macht des Meisters gehörten. Übrigens ist es verständlich, dass immer der auf der höchsten Stufe Stehende sich mit der Erziehung der kommenden Generation befassen musste. Diese Arbeit kann und darf man auch nicht einem halbgebildeten, vielfach nicht einmal die Lehrlingsstufe übersteigenden Gesellen anvertrauen.

Durch die Entwicklung der Maschinenteknik ist die Industrie grossen Änderungen ausgesetzt gewesen. Die Maschine verrichtete sehr viel Handarbeit und zur Behandlung der Maschinen brauchte man keine so lange Zeit. Jeder konnte, ohne die geringste Vorbildung, binnen wenigen Stunden die Bedienung der Maschine erlernen und die Stelle der Gesellen wurde von Fabrikarbeitern besetzt. Man benötigte nur mehr zu den feineren Zusammensetzungsarbeiten die Fachgewerbetrieber.

Die Fabriken konnten, wenn sie auch Lehrlinge aufnehmen, aus dieser jungen Generation selbstverständlich nicht solche Gewerbebetreibenden erziehen, die das ganze Industrieprodukt vom Anfang der Arbeit bis zum Ende allein hätten herstellen können. Diese Lehrlinge konnten nach ihrer Freisprechung nur Ergänzungen der Maschinen sein. In dieser neueren Zeit hatte daher das Handwerk die Aufgabe, nicht nur für sich selber, sondern auch für die Fabriken fachgebildete Gewerbebetreibende, das heisst, Gesellen und Meister zu erziehen.

Während der wirtschaftlichen Konjunkturzeit machte sich grosser Bedarf an tüchtigen Facharbeitern bemerkbar und nachdem die Verdienstmöglichkeiten damals sehr gut waren, wandte sich die Jugend in Massen dem Handwerkerberuf zu. Die Werkstätten der Gewerbebetreibenden bildeten in diesen Jahren die neue Generation in grosser Zahl aus, mit dem Eintreten der Wirtschaftskrise jedoch konnten die inzwischen herangewachsenen Jahrgänge nicht beschäftigt werden, was zur Arbeitslosigkeit derselben führte. Diese Arbeitslosen sahen damals den Grund dafür, dass sie keine Arbeit bekommen darin, dass ihre Arbeitsplätze von Lehrlingen eingenommen werden. Damals wurde die Verringerung des Lehrlingsstandes, beziehungsweise die Beschränkung der Lehrlingshaltung zur Devise, die von den in Arbeitskammern vereinten Arbeitern herausgegeben wurde. Für diese Idee gewannen sie auch die Kleingewerbebetreibenden, die sie glauben machten, dass Peter neben zwei Gesellen vier Lehrlinge, Paul neben 3 Gesellen aber 5 Lehrlinge hält, wodurch die Überproduktion an Facharbeitern entstand und entsteht die

es dem arbeitslosen Arbeiter nicht gestattet Beschäftigung zu finden.

Es ist wahr, dass die sozialdemokratischen Arbeiter diese Lehre schon in den 80-er Jahren des vergangenen Jahrhunderts verkindeten u. die Buchdrucker, die das ausgeprägteste fachgewerkschaftliche Leben führen, schon damals alles versuchten um die Lehrlinge von der Buchdrucker-Laufbahn abzubringen. Später wurde die Anzahl der Lehrlinge in den Kollektivverträgen streng beschränkt und dennoch wurde mit dem Eintritt der Wirtschaftskrise ein Teil der Buchdrucker gerade so arbeitslos wie dies auch in den übrigen Gewerbezweigen geschah, wo die Lehrlingshaltung nicht beschränkt war.

Diese Arznei hat also versagt und ihre Anwendung ist auch jetzt, als die Leiter der Arbeitskammern sie mit Sirenenstimmen anbieten, nicht wünschenswert.

In der Frage der Lehrlingerziehung ist der entstehende Faktor nicht der, wieviel Lehrlinge der Meister hat, sondern der ob er die Fähigkeit besitzt, tüchtige Gewerbebetreibende zu erziehen.

Eine schwere Last, die der Gewerbebetreibende nicht auf sich nehmen kann, ist auch der Wunsch, dass über die Freisprechung des Lehrlinges eine Kommission entscheiden soll in welcher die Arbeiter und die Arbeitsgeber in gleicher Zahl vertreten sind. Hierbei wollen wir die schwere Verpflichtung, dass der Meister verpflichtet werden soll, nach der Freisprechung seines Lehrlinges, diesen noch ein Jahr lang als Gesellen anzustellen, nicht einmal erwähnen.

Die Lehrlingsausbildung bedeutet heute für den Meister keinen Nutzen mehr, da der Lehrling von den 6 Arbeitstagen der Woche zwei, und vielleicht gerade die, an denen er am dringendsten benötigt würde, in der Lehrlingschule verbringt. Dies wird auch durch den Umstand bewiesen, dass die Anzahl der Lehrlinge auf die Hälfte von vor zwei Jahren gesunken ist. In einzelnen Gewerbezweigen gibt es überhaupt keine Lehrlinge mehr, der grösste Teil der Meister weigert sich Lehrlinge zu halten. Im Ausland werden die Meister, die tüchtige Lehrlinge erziehen nicht nur grosser Achtung und Schätzung, sondern auch wertvoller Auszeichnungen und Belohnungen teilhaftig.

Derjenige der glaubt, durch die Absperrung der Jugend von der Gewerbelaufbahn das Gewerbe zu retten, irrt. Im Gegenteil, wir degradieren dadurch das Niveau unseres Gewerbes, degradieren diejenigen die ein besseres Schicksal wert wären, zu Tagelöhnern.

Die Gewerbebetreibenden sollen in ihrem eigenen Interesse darauf achten, dass sie nicht auf den Weg geführt werden, an dessen Ende ihr eigenes Verderben wartet.

FORGALMI ADÓT KÖVETELNEK A MÉZESKALÁCSOSOKTÓL

Különleges iparágat képez a mézeskalácsosság. Se nem pékmesterség, sem pedig cukrászság, hanem a kettő között foglal helyet. Ezideig a pénzügyi hatóságok tiszteletben is tartották a mézeskalácsosok különleges helyzetét, azonban legujabban ugyancsak rájár a rud erre az iparra. Egyes városokban a pénzügyi hatóságok azt követelik, hogy a pogácsások és mézeskalácsosok forgalmi adót fizessejenek készítményeik után. A törvény csak a pékekre és a cukrászokra írt elő ilyen kötelezettséget, a mézeskalácsosokra nem. Ezért méltánytalan volna, hogy a jóhiszemű iparosok büntetésben részesüljenek esetleges mulasztások miatt, amelyeket nem kerülhettek el, mert annak teljesítésére semmiféle hatóságtól ezideig utasítást nem kaptak. Méltányos volna, ha az illetékes minisztérium foglalkozna ezzel a kérdéssel és lehetővé tenné a mézeskalácsos iparosok megvédelmezését az esetleges méltánytalanságok ellen.

Jótekonysági egyesületek

Az aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja Igazgatósága tudomásul adja, hogy további intézkedésig tagjai sorába felvesz egészséges egyéneket a „B” csoport kiegészítésére. Arad és környékéről. Jelentkezés a csoport irodájában, Iparos Otthon épület, Str. Brătianu 12. földszint.

Felajánljuk úgy az „A”, mint a „B” csoport azon tagjait, kiknél lakásváltozás történt, hogy új címüket a további pontos pénzbeszedés végett irodánkban saját érdekében jelentsek be.

Az igazgatóság értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14 és 15-ik §-a értelmében a tagsági joguk automaticusan megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

Az A csoportban 745. Schneller-Alajosné, 746. özv. Dávid Lajosné, 747. Tóth Béla, 748. özv. Gelényi Sándorné és a B csoportban 739. Tóth András elhunyt tagjaink után esedékes a fizetés.

Az Aradi Polgári Jótekonysági Egyesület ezúton értesíti t. tagjait, hogy az I. csoportban a 667, míg a II. csoportban 749 számig esedékes a fizetés. Az igazgatóság.

A tél már nem hoz gondot,

—Érti ruháimat—

Hoszpodár-hoz küldöm
áttestent, vagyis tisztítatl.

Arad, Strada Stroiescu 13.
és Strada Eminescu 3

NYILTÉR

(E rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Nyilatkozat.

A Vitamin tejtermék-üzem az e hó 21-én, vasárnap megnyitott szakácsművészeti kiállításon azért nem vett részt, mert a napilapok szerint a kiállítást csak vendéglősök és csukrázók számára rendezték. A kiállítás vezetősége a Vitamin tejtermék-üzem nem értesítette arról, hogy tejtermékek is szerepelhetnek a kiállításon és így történhetett meg, hogy tejtermékekből csak egy cég állított ki. A Vitamin tejtermék-üzemnek különben sincs szüksége arra, hogy kiállításokkal és más hangzatos reklámokkal dolgozzék, mert az egész országban, sőt a külföldön is el van ismerve, hogy higiénikus, hamisítatlan és márkás árut hoz forgalomba.

VITAMIN TEJTERMÉK-ÜZEM

Arad, Str. Unirii 14. Ortutay-palota.

Építetők figyelmébe!!

Ha építeni jót, olcsón akar,
forduljon bizalommal

Kalousek és Vandracssek

építész céghez.

Elvállal-e azakba vágó legmodernebb és leggyazartabb építkezést szolid árban. Alapítva 1905.

Iroda Str. Av. I. Sava 9.

Ugyanott 1-3 szobás modern lakások, új épületben május 1-re kiadók.

Az aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja Igazgatósága tudomásul adja, hogy további intézkedésig tagjai sorába felvesz egészséges egyéneket a „B” csoport kiegészítésére. Arad és környékéről. Jelentkezés a csoport irodájában, Iparos Otthon épület, Str. Brătianu 12. földszint.

Felajánljuk úgy az „A”, mint a „B” csoport azon tagjait, akiknél lakásváltozás történt, hogy új címüket a további pontos pénzbeszedés végett irodánkban saját érdekében jelentsek be.

Az igazgatóság értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14 és 15-ik §-a értelmében a tagsági joguk automaticusan megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

Az A csoportban 745. Schneller-Alajosné, 746. özv. Dávid Lajosné, 747. Tóth Béla, 748. özv. Gelényi Sándorné és a B csoportban 739. Tóth András elhunyt tagjaink után esedékes a fizetés.

OLCSÓ BESZERZÉSI FORRÁS.

— Annak a simára borotvált urnak legutóbb még szakálla volt.

— Igen, ez egy kárpitosmester és tegnap megrendelést kapott — jószőrmatracokra.

A posztógyárak túrelmetlenek. Bucurestiből jelentik: A hazai posztógyárak tulajdonosainak küldöttsége jelent meg a pénzügyminiszter előtt, akitől azt kérték, hogy az állam fizesse ki a gyárakkal szemben fennálló tartozását, amely több száz millió lejre rug. A gyárak 100 millió törlesztést kértek egy öszegben és pénzben, nem pedig adókonokban, a fennmaradó összeg fedezésére pedig azt kérték a pénzügyminisztertől, hogy ezt teljes összegében állítsa be a jövő évi költségvetésbe a havi egyenlő részletekben utalja ki a gyáraknak, mert az állami tartozások kiegyenlítése nélkül a gyárak kénytelenek lesznek üzemüket beüzemeltetni.

Romániai faexportőrök magyarországi fővárosára kvótái az 1933. évben. A kereskedelmi és ipariügyi minisztérium most tette közzé a román-magyar egyezmény értelmében Romániának jutott fűrészárúkontingens felosztását az egyes romániai faexportőrök között. A múlt év április 1-étől, december 31-ig az egyes romániai faexportőrök a következő fűrészárúkontingenseket szállíthatták Magyarországra: Caps 9520, Regina 5295 tonna, Intreprinderile Forestiere Române Cluj 5955 tonna, Kalotaszegi Erdőipar 2150 tonna, Foresta 2120, Lomái Erdőipar 1230, Reaica 1685, Carpatina 1380, Ofa 1350, Erdélyi Erdőipar 1099, Feltrineli 970, Merszing & Leoni 970, Bangra 750, Mundus-Borlova-Ormanesi 555, Székely és Margittai 445, Darvas és Elekai 410, Petroșani 365, T. Abrudeanu 355, Senneseb-Tetveteri 30, Fried Újvári 335, Danubia 320, Molnár Rudolf 320, Tisa S. A. 305, Zenta-Roscani 210, M. Vágó 60, Borsos Mihály, M. Craimie, Frații Fruchter János Utóda, Kondor Lőrinc, Moscovici és Rubin Solomon összesen 875 tonna.

Az aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja Igazgatósága tudomásul adja, hogy további intézkedésig tagjai sorába felvesz egészséges egyéneket a „B” csoport kiegészítésére. Arad és környékéről. Jelentkezés a csoport irodájában, Iparos Otthon épület, Str. Brătianu 12. földszint.

Ujabb csődkerést adtak be a hitelezők a Banca Marmorosch ellen. A Banca Marmorosch Blank & Co. S. A. több betétese ismét kértést adott be az ilfovi törvényszékhez, hogy vonja vissza a Banca Marmorosch kényszerregységeit és nyissa meg ellene a csődöt. A kértést azzal indokolják, hogy a Banca Marmorosch Blank a kényszerregység omologálása alkalmával nem adta meg a szükséges garanciákat, aktiváinak egy részét elidegenítette és különféle ügyletek útján aktiváinak egy részét értékesítette anélkül, hogy a hitelezőket kielégítette volna. Az ilfovi törvényszék a kértést tárgyalását február 1-re tűzte ki.

Tizenöt százalékkal nőtt a cukorforgasztás. Románia cukorforgasztása hónapról-hónapra növekedőben van. Ezt a megnövekedett cukorforgasztást azzal indokolják, hogy a cukor ára jelentősen esett. Mint ismeretes, nem is olyan régen, még 40 lej körül mozgott a cukor ára és az ár, amikor a cukorszindikátus feloszlott és a cukorkartell megszűnt, fokozatosan 50 százalékkal lezuhant. Az árcsökkenést az egymással versenyre kelt cukorgyárak konkurrenciája idézte elő és ennek a versenynek hatása, hogy ma már a fejedagra átszámított cukorkvóta 10—15 százalékkal megnövekedett. Ez a növekedés a cukortermelésben évenként mintegy 8—10.000 vagon cukrot jelent.

Vitaminos kenyert gyárt egy pesti üzem. A budapesti Hajmássy-cég, amely sok értékes találmányt szabadalmaztatott már az élelmiszer szakmában, legutóbb egy újfajta kenyérsütés szabadalmát jegyeztette be: a vitaminos kenyert. Hajmássy vitaminos kenyere gyomorbetegségekkel, vérszegénységnél igen hatásos táplálék, de egészséges emberek számára is élvezhető.

Értelmezésváró sajtóhiba csúszott be Reinhard Gyula lapunk múlt számában az ötödik oldalon közölt cikkének címébe. A cím helyesen a következőképpen hangzik: Nem az számít, hogy hány segédet tart, hanem az, hogy tud-e tanoncokat tanítani a tanoncgyártó mester. Kérjük olvasóinkat, javítsák ki példányukban a kellemetlen sajtóhibát.

Vas-és fémöntés

Gépműhely

Precíziós szerszámok készítése.

LADISLAU

ASSAEL

LÁSZLÓ

MŰKATÓSSÁG Arad, Cpl. Radnai 35. Gyártom a mezőgazdaság összes gépeit. Kenderfeldolgozó gépek — Melombarendezések saját modelim után készülnek.

FEBRUÁR

3

ARADI IPAROSBÁL

— Uj iparhatósági biztós Timişoarán. Egyik aradi román lap szerint Baniu városi iparügyi hivatali főnököt, aki Timişoarán hosszabb idő óta közmegelégedésre az iparhatósági biztosi tisztét is betölti, menesztési akarják. Az aradi lap Baniu utódját is megnevezi Văvereia tanoncskolai igazgató személyében. Ha ez a híradás megfelel a valóságnak, úgy ez a személycseré lesz az első alkalom, amikor a Bánság fővárosának iparhatósági biztosa politikát visznek. Arra ugyanis, hogy Baniu iparhatósági biztost menesszék, más ok, mint hogy utódjának nagyobb politikai érdemei lehetnek, — nincsen. Timişoarán azt beszélnek, hogy Vulpe Stefan, tanoncskolai igazgató, akit a közelmúltban a timişoarai munkakamara kormánybiztosává neveztek ki, ugyancsak kormánybiztosi hatáskört fog kapni a kisipari szindikátusnál is. A hír iparoskörökben nagy meglepetést keltett. A kormánynak ugyanis nincs törvényes jogalapja, hogy a szindikátusi törvény alapján működő és nem állami, hanem az iparosság magán kezdeményezésére alakult iparos intézmény belső életébe kormánybiztos delegálásával beavatkozzék. Reméljük, hogy ez nem is fog megtörténni.

— Veránstaltungen. Die Bäckerfachgruppe des Timişoarer Gewerbesyndikates veranstaltete am 4. Feber 1. J. im Gewerbehelm einen Hausball. Ebendort findet am 11. Feber ein Ball der Fachgruppe der Rasenre und Friseur statt.

— Lakbárszerződések február 10-ig illetékeztethetők. Az idejében bé nem mutatott lakbárszerződés utáni bélyegilleték befizetési határidejét 1934 február 10-ig meghosszabbította a minisztérium. Aki tehát a fenti dátum elteltéig megfizeti illetékét, az mentesül a törvény által előírt büntetéstől.

— Mitgliedsversammlung der Photographengruppe. Die Photographengruppe des Temesvarer Gewerbesyndikates hielt am 25. Jänner 1. J. Mitgliedsversammlung.

— Örökösdési illeték adóbonnal is fizethető. Az adóbonnokkal való fizetés mindeztidig csak igen szűk keretek között mozgott és miután a bontulajdonosok részéről emiatt számtalanszor hangzott el panasz a minisztériumban, ennek orvoslásaképpen elrendelték, hogy adóbont- 1929 július elseje előtt elhaltak örökösdési illeték fejében is kötelesek elfogadni a pénzügyi hatóságok. A bonnal való fizetés akkor is érvényes, hogyha az illetéket a fenti dátum után állapították is meg.

— Die Timişoarer Arbeitskammer wird nicht aufgelöst. Wie wir erfahren ist davon die Rede die Zahl der Arbeitskammern in Rumänien zu reduzieren. Welche Arbeitskammern aufgelöst werden, wurde noch nicht bestimmt, doch nimmt man es als sicher an, dass die Timişoarer Arbeitskammer unter allen Umständen aufrechterhalten bleibt.

KNEFFEL

in der székelytele.

Bul. Regele Ferd. napd. 1. 27.

Versenyáramon házhoz szállít 2 éves száraz tűzifát, sokan darabos kőszemet, szalon dió kőszet, kőszet minőségű, teljes briliáns, száraz vasaló luszén.

A közterhek csökkentését a forgalmi adó enyhítésével, az ingatlanátruházási illetékek leszállításával és a látványossági adó egységesítésével kezdi meg a kormány

Bucaresti, január 22. A jelenlegi érvényben lévő adó- és illetéktörvények közül kétségkívül a leg súlyosabb és legvértörökusabb jellegű a forgalmi adóról szóló. Általános a panasz az ingatlanok átruházása után szedett, ugynevezett átruházási illetékek nagymérvű felélése ellen is, aminek a hatása az lett, hogy az ingatlanforgalom hihetetlen mértékben lecsökkent. Végül állandó az elkéséredés a mozgóképépszínházak tulajdonosai között is amlatt, hogy a rajuk kivetett jegyadó nemcsak jövedelmük tulnyomó részét elveszi az állam javára, de a látványossági adóról szóló törvénynek vannak egyéb olyan rendelkezései is, amelyek — mint például az adó előzetes lerovása, stb. — az adófizető feleket a pénzügyi adminisztráció fizetetlen, és annál felélesebb ügyökéivé teszi. Értethető, ha az új pénzügyminiszter elsősorban ezeknek a közvetett adó-nemeknek módosításához, illetőleg könnyítéséhez nyul, amikor a közterhek enyhítésének programját megvalósítani készül.

Az már elhatározott dolog, hogy nem egy törvény készíti mindezen közterhek enyhítésére, hanem minden adó-nem módosításáról külön javaslatot fog terjesztani a pénzügyminiszter a törvényhozás elé. Az ingatlanátruházási illeték mérséklése látszik technikailag a legegyszerűbb feladatnak. Ma a bérérték 15 százaléka az átruházási díj a városokban és 10 százalék falukon. A terv az, hogy

az illeték a városi ingatlanok átruházása után lesz tíz százalék, a falusiaké után megfelelően kevesebb.

— Sitzung der Tischlerfachgruppe des Gewerbesyndikates. Die Tischlerfachgruppe des Timişoarer Gewerbesyndikates hielt am 5. Feber 1. J. nachmittags 6 Uhr im Gewerbesyndikat Sitzung ab.

— Visszahelyezett pénzügyi főtisztviselő. Muntean Victor pénzügyi szolgálati főnököt még az elmúlt esztendőben Lugojra helyezték. Az Aradon általánosan ismert régi pénzügyi főtisztviselő, akit rokoni kötelek is ehhez a városhoz fűznek, kérte visszahelyezését és a minisztérium most kérésének eleget tett. Muntean Victor visszahelyezték az aradi behajtási pénzügyigazgató-sághoz, ahol a személyi ügyosztályt fogja vezetni.

Színházi és estélyi ruhákat

fest és tisztít

KNAPP

Strada Episcopul Radu 10.

Fish, Strada Brătianu 11.

— Tízzeres kapacitással dolgozik a Ford gyár. A detroiti Ford autógyár egy hónap alatt termelését a tízzeresére emelte föl. Január végéig a gyár ötvenhatézer autót készít el.

— Ujabb 1000 lejeseket hoz forgalomba a jegybank. A Banca Naţională meg a múlt évben megkezdte a régi, egyszínű, azaz lejes bankjegyeknek ugyanolyan rajzu, de több színben nyomott bankjegyekkel való kicserélését. Ez a beváltás azonban csak ideiglenes jelleggel történik, mert a jegybank rövidesen egészen új, rajzban és színésben igen komplikált készítésű ezerlejeseket hoz forgalomba, hogy azok hamisítását megnehezítsék. Eredetileg ugy volt, hogy az év szeptemberére készülnek el Franciaországban az új rajzok, a Banca Naţională sürgetésére azonban a párisi műintézet már májusban szállítani fogja a készletet. Tavaszra tehát újabb bankjegycsere következik, de az már végleges lesz. Az új ezer lejeseket a király arcképe fogja díszíteni.

A látványossági adó módosítása már több megfontolást igényel, mert az államkincstárnak itt védekeznie kell a kifizetések sokrétű lehetősége ellen. Ma az adó súlyos és önszégileg és terhes is kezelést igényel. A színházak és mozikk minden előadás előtt kötelesek valamilyen jegy után befizetni az adót a pénzügyigazgató-sághoz, amely aztán a következő napon visszatéríti az el nem adott jegyek adóját.

Ez a körülményes eljárás megszüntethető lenne az által, ha az állam parancsát állapítana meg minden mozira és színházra.

A jelenlegi adó életben léte óta ismeretes, a pénzügyi hatóságok előtt nemcsak a helyiségek befogadóképessége, de látogatottságuk mértéke is a páuszát tehát elég megközelítő pontossággal meg lehet állapítani minden színház és mozirészére. Valószínű is, hogy a jegyadó mai rendszerét — enyhébb formában — csak a fővárosra nézve hagyják meg, vidéken megengedik a páusz-fizetést.

A legradikálisabb reformot kétségkívül a forgalmi adó igényli, ennek módosítása érdekében azonban már annyi intervenció történt, a pénzügyminisztériumban annyi memorandum és javaslat fekszik, hogy nem lesz nehéz munkája a kodifikátornak a legmegfelelőbb javaslat kiválasztásában. A legradikálisabb reform természetesen az adó teljes megszüntetése lenne, erre azonban az államkincstár mai helyzetében nem lehet számítani.

Panaszskönyv

Kedves Szerkesztő Ur! Én hó első napjaiban egy szerda délelőttön elmentem a timişoarai betegsegélyzőbe. Ugy gondoltam, hogy ha már nekem, mint önálló iparosnak szintén fizetnem kell a díjakat, rendszeren meg fogjak vizsgálni. Dr. Lampel Armand orvos urhoz kerültem. A doktor urnak fél 10-től — fél 11-ig van rendelő órája, de csak negyed 12-kor jött be. Amikor végre a férfiakra került a sor, névsor szerint mintegy 15-en huszan egyszerre mentünk be. Lampel doktor ur ekkor becsukta az ajtót és ránk kiáltott:

— Velekeztek te!

A „barátságos” tegezést egész idő alatt gyökörlő, ingerült hangon infekté le azokat, akik nem vetkeztek elég gyorsan. Egyik beteg már nem tudta a ruháját a fogásra akasztani, mert nem fért rá. Lampel doktor ur az illetőnek olyan hangnemből emlegette az édesanyját, ahogy az kocsisok szokták. Egyik beteg magasabb volt, mint a szobában levő spanyolfai és akaratlanul is átlátott fölötté. Lampel doktor ur őt is az előbb említett helyre küldte. És így ment ez az egész vizsgálati idő alatt.

Ugy gondoltam, hogy miniket, önálló férfiakat hem azért kényeszerítettek a betegsegélyzőbe, hogy ott velünk például Lampel doktor ur istálló módjában komázzon, hanem azért, hogy a pénzügyért ott orvos kezelt, orvossgot és tisztességes bánásmódot kapjunk.

Megköszönve Szerkesztő Urnak a január 22-én közlését, vagyok teljes tisztelettel Lőrinc Lajos fodrászmester, Timişoara, 19. Str. Gen. Foch 2.

Szépen kidolgozott, száraz sütőlapátok

18-22 cm. vaski és porcelán	100
23-28 cm. vaski és porcelán	100
30-34 cm. kony. és alumínium	100
35-37 cm. kony. és alumínium	100
38-39 cm. munda	100
40-44 cm. munda	100

nyel nélkül, az Arad adomás, csomagolva szállítja

Weisz Siegf. ied Arad, St. ada Alexandrescu

Harmadik kötet: a jelenlegi

KÖSZEGHY SÁNDOR FIATRA
 FRIED FERENC
 3-63
 1

Február 3: aradi Iparos Bál

*

Az aradi Iparos Bál évtizedek óta bombasztó aratott. Nincs esztendő, amelynek farsangjában ne egyik legkiemelkedőbb esemény lenne a dolgos és szerény iparosok bálja, mert az iparos nemcsak dolgozni tud szépen, lélekkel és izléssel, hanem mulatni is. A gazdasági krízis, amelynek terhe alatt évek óta nyögünk, a „cseh”-et szerényebbé tette, amit az egyes iparos családok megtudtak „spendirozni” ezen a hagyományos táncmulatságon, de ez nem látszott meg egyik esztendőben sem a szépen felöltözött és gondjait baját másnapra halasztó iparos bálozók tarka sokadalma.

Igy lesz ez az idei iparos mulatságon is. Közel két hónap óta folyik az előkészítő munka a bál sikerének biztosítása érdekében. Az Iparos Otthon emeleti terme vasárnapokon és ünnepnapokon kora délutántól késő estig bál műhelyé alakult át. Előkelő aradi iparosok leányai és feleségei voltak az önkéntes munkások ebben a műhelyben. Egész tömegét készítették az izléses és értékes tea-babáknak, gyermekjátékoknak, díszpárnáknak és egyéb dísz tárgyaknak, hogy legyen mit kisorsolni a bál tombolán. Több száz ilyen nyereségtárgyat produkált ez a műhely, mert a szorgalmas hölgyek az Otthonban megkezdett munkát odahaza is folytatták. Ime azoknak névsora, akik a bál műhely munkásnői voltak: Reinhart Gyuláné, Glück Józsefné, Engelhardt Ferencné, Kun Józsefné, Martini Jánosné, Zombory Gyuláné, Ilyés Istvánné, Kőszeghy Emilné, Barthel Ernőné, Braun Samuné, Faragó Böske, Menráth Miklósné, Wohlmuth Jánosné, Wild Ferencné, Zombory Piri, Dukász Lajosné, Erbeszkern Manci.

A hölgyek által készített dísz tárgyakat az Otthon igazgatósága által vásárolt értékes holmik több mint ezernő szaporították. Erdemes lesz tehát az 5 lejes tombola-jegyeket megvásárolni.

Mint a múltban, úgy az idén is kihangsúlyozódik az aradi iparosbál, hogy Arad kétezer iparosa egyetlen „klikk”-et alkot. A bál háziasszonyai saját vendégeiknek tekintik a bál minden egyes látogatóját. Az a céljuk, hogy kevés pénzért a legkitűnőbb időtöltést biztosítsák mindenkinél és hogy az olcsó és kitűnő vacsora után vidáman, önfeledten viharozzon a tánc, — amint az daltól és liltól, — kiválóan kivirradtig.

A borok fölött az idén is a népszerű Fock Gábor parancsnok. A bortermelő iparosok csak legjava termésüket ajándékozhatják az iparosbálnak, mert a kitűnő szakértő hírében álló Fock csak a legjobb borokat fogadja el. Nem kell azért félni, lesz bor bőven, sőt pezsgő is akad, nem beszélve a büfferről, cukrászdáról, tea sátorról, fekete kávé és virsli sátorról, amelyek a legjobb garanciái annak, hogy nemcsak a sziv, hanem a gyomor is derülni fog az aradi iparosbálon.

Butorgyárak Butoriparosok Asztalosok

A múlt és az egész romániai tapasztalatok, hogy

legjobb
leggazdaságosabb
legbiztosabb
a szóval oldható

„FORTE” HIDEGENYV

Aradon kapható:

Bartos Miksa furniüzlet
Steinitzer N. festékkereskedés

Kontáriparosok hajsza a billedi ipartestület ellen

Névtelen feljelentésre felfüggesztették a tavaly alakult ipartestületet

A timişorai munkaadók szindikátusa értesítést kapott, hogy a perjámosi főszolgabírói hivatal felfüggesztette a billedi ipartestület működését. Az ipartestület a munkafelügyelőséghez felekezett és beadványában hivatkozott arra, hogy a felfüggesztés névtelen feljelentés következtében történt.

A feljelentőket a billedi iparosszövetség tagjai között kell keresni, ahol a tagok hetven száza lékának nincs iparendelvénye. A feljelentés bosszu műve, mert a billedi ipartestület üldözi a kontárokot és azokat, akiknek nincs iparendelvényük.

Az ipartestület, mely 1933. május 15-ike óta működik, igen üdvös munkát végzett és éppen ezért kéri a felfüggesztő végzés hatálytalanítását.

Szigoru orvosi vizsgálatnak vetik alá az ipari munkásokat

Arad, január 22. Napok óta egymásután érkeznek a városi egészségügyi hivatalhoz ölommérgezések meglegedésekről orvosi jelentések. Legutóbb két aradi gyárvállalatnál ügy, a vasúti műhelyben pedig egy ilyen megbetegedés történt, miután az üzemekben ölmos festékekkel dolgoztak. Cucu Vazul dr. városi főorvos az egyre szaporodó esetek megakadályozására elhatározta, hogy erélyes intézkedéseket fogantat és az egészségügyi törvény 349. paragrafusának harmadik bekezdése értelmében

elrendelte a munkások három havonkénti kötelező orvosi megvizsgálását

Ugyancsak az egészségügyi törvény szellemében elhatározta, hogy a munkások egészségi állapotát fokozottabb mértékben ellenőrizni és már a munkába lépésük pillanatában tudni óhajtja, hogy a vállalt munkára fizikailag megfelelnek-e. Ezért elrendelte azt is, hogy a munkahelyére belépő munkás köteles ezt megelőzőleg a felesegélyző ambulatóriumban orvosi vizsgálatnak alávetnie magát. A munkaadó mindaddig, amíg ez az orvosi vizsgálat meg nem történt, nem alkalmazhatja a munkást, a kihágást pedig a törvény értelmében 10—50.000 lejig terjedő bírsággal sújtják

Uj rend a Románia és Magyarország közötti áru- és pénzforgalomban

A Banca Naționala új rendelete a román-magyar kliring- és kompenzációs egyezmény meghosszabbítása ügyében

București, január 22. A Banca Naționala a román-magyar kliring- és kompenzációs egyezmény meghosszabbításáról a következő főbb rendelkezéseket adta ki:

A kliringegyezmény változatlan, illetőleg azonos az 1933. áprilisi egyezménnyel. Az 1933. április 1. előtti árukövetelések és tartozások tételeit továbbra is a „likvidációs számlára” könyvelik, míg az 1933. április 1. utáni tételek a két jegybanknál vezetett kliringszámlára kerülnek.

Az összes kliring és kompenzációs kérések iratait és mellékleteit csak írógépen irtan lehet kiállítani.

A tízezer lejen aluli tételek kompenzációja bármilyen áru lehet. A 300.000 lejen aluli tételeknek fele csak fa lehet és a kompenzációt csak olyan belföldi fás céggel együtt lehet lebonyolítani, amelynek fakontingense van.

A 300.000 lejen felüli kompenzációs tételeknél a román exportnak a következőkből kell állania:

- 17% tűzifa.
- 50% épületfa, vagy keményfa
- 33% petróleumtermék.

Ha a kompenzáció egy belföldi és egy magyarországi cég között történik, úgy a következők illetékesek: Kompenzációs illeték 4 ezrelék, minimum 125 lej. Ha a lebonyolítás autorizált bank útján történik, úgy a bank részéről 3 ezrelék, minimum 100 lej fizetendő be. Ehhez járul még 200 lej átutalási díj.

Ha a kompenzáció két belföldi cég között történik, úgy az illeték 5 ezrelék, amelynek felét az exportőr, felét az importőr fizeti. Autorizált bank közvetítésével ez is egy ezreléssel kisebb.

A Banca Naționala egy 5 millió lejes kliring-számlát nyitott a Magyar Nemzeti Banknak, amelynek kompenzációsáról később történik intézkedés. A vonatkozó cikkeket a Magyar Nemzeti Bank adja ki és azt bármelyik Banca Naționala-fiók beváltja.

A Banca Naționala útján történő fizetés

ugyanolyan feltételek mellett történik, mint bármely más ország esetében. Vagyis kérvényt kell benyújtani, amelyhez a vámolt számlát, az ipari engedélyt, a vámanyugtát, a származási igazolást és adóbizonylatot kell mellékelni. Ez utóbbit a már beérkezett áruk esetében, míg a jövőben importálandó áruk után két pro forma számla állítandó ki. A Banca Naționalához történő befizetés esetében az áruk értékének átszámítása aranyparitáson történik, vagyis 100 pengő 2.923.97 lejt tesz ki és 100 lej egyenlő 2.42 pengővel. Más valutájú kötelezettségeket pengő, vagy lej értékébe kell átválttatni, aszerint, ahogyan a hitelező és az adós megállapodtak, még pedig a bucuresti és budapesti legális tőzsdérfolyamok alapján.

Amennyiben a jövőben importálandó árukat magánkliring útján akarják kiegyenlíteni, úgy a benyújtandó megfelelő kérvényhez két példány pro forma számlát kell mellékelni. A román és a magyar nemzeti bankok beleegyezése után a Banca Naționala ezt a jóváhagyást tudatja az ipari és kereskedelemügyi minisztérium importszabályozási osztályával és a minisztérium ennek a közlésnek alapján kiadja az importengedélyt. Az importőr cég kötelezi magát, hogy utólag bemutatja a Banca Naționalának az importokmányokat ellenőrzés végett. A kompenzáció-részletekben is végrehajtható.

Ugyancsak a Banca Naționala, illetve a Magyar Nemzeti Bank útján pedig magánkliring segélyével bonyolíthatók le olyan pénzügyi kötelezettségek, amelyek nem áruimportból, hanem kamatokból, tőketörlesztésekből, tantiémekből, kuponokból, dividendákból, tiszteletdíjakból, adósvételi szerződésekből, örökségből, tanulmányok révén, stb. keletkeztek. Kivételt csupán a beruházások céljára adott kölcsönök, az iparra adott hitelek és hosszulejáratú kölcsönök képeznek. Bármely más információt a kérvényre, az összes szükséges befizetésekkel, stb. készséggel ad a Banca Naționala helyi fiókja.

Szűzfépén készült pompás fekete kávé csomagolt a kiállítás látogatóinak, akik olyan tömegben vettek igénybe az ingyenes vendégszeretetet, hogy a szorgos kezek alig bírták a kiszolgálást. A kiállítás anyagában a legkülönbözőbb kávé- és tea-keverékek szerepeltek. A teák közül csak a népszerű császár-keveréket, az Orange Pecko-t, a Ceylon Orange-t és a híres Darjiling-teát említjük meg. A kávéfajok közül, amelyek a kiállított kollekcióban szerepeltek, a tiszta Maragogye érdemmel említett és az aradi vendéglők által előszeretettel használt Atlantica-keverék, valamint a cég ugynevezett Special Mischung kávé-keveréke. Az Atlantica-céget a zsűri elismerő díszoklevéllel tüntette ki.

„Aromat” Elelmiszeripar Calca, Banatulul 2.

A szakmájában igen tekintélyes sajt, vaj és tőrógyár gazdag kollekcióját állította ki a tejtermékek különleges készítményeinek. Az aradi üzem az első, amely az országban valódi Rocherfort sajtot készít, teljesen a francia minta szerint. Tömlőtúrók barátságos gombócai és más olcsó és egyszerű túrók ott szerénykednek a legraffináltabb inyena-csmegek mellett, amit a pompásan felszerelt üzem produkál. Van itt különféle túró, eidomi és trappista sajt, vajak és egész sorozata a különleges csmegek-sajtoknak. Hogy a közönséget még szélesebb körben kielégítse, a cég libamellet és libacombot is állított ki. A zsűri az Aromat-céget elismerő díszoklevéllel tüntette ki.

Vámos Miklós borpincéje Str. Gh. Popa 6.

A tekintélyes borkereskedő cég kétféle bort állított ki. Az egyik erdélyi leányka volt, a másik 1932. évi édes Sauvignot. A gaviellér kiállító a látogatók számára vendéglőbe meg a finom italokkal. Vámos Miklós borai különösen a vendéglők között keltettek érdeklődést. A zsűri méltányolta a kóstoló igen jó eredményét, mert a Vámos-cég kétféle borát nagyon jó minősítéssel első díjjal jutalmazta.

Zwack Likörgyár Rt. Str. Mirona Stanescu 2.

A kitűnő és elismert márkák egész sorozatát produkáló gyár, amely fél évvel ezelőtt Si-ráról Aradra tette át székhelyét, sokoldalú szakmabeli tevékenységét méltóképpen reprezentálta a kiállításon is. Ott láttuk a híres Zwack-féle Unikumot, a Zwack-Cordial-t, Sherry-t, Cöc-talit, Cacao Drouvé-t, Triple sec-t, Gin-t, Whisky-t, Big rumot, Cognac Medicinal-t, a jól ismert izléses üvegekben és vignettákkal. A Zwack-gyár készítményeinek elismert kiválóságát honorálnia kellett a zsűrinek is, amely — mint előre látható volt, — kitűnő minősítés mellett első díjjal tüntette ki a Zwack Likörgyár Rt. által kiállított ital-különlegességeket.

Fényes mulatsággal fejeződött be a konyhaművészeti kiállítás

A kiállítás mintegy koronájaképpen a vendégszeri szindikátus kezében, a kiállítás bezárásának estéjén a „Vendéglő Otthon” alapja javára fényesen sikerült bálát rendezett.

A bálterem már a korai esti órákban teljesen megtelt közönséggel, amely kellemesen éreztette magát. Az estélyt román nemzeti táncokkal, majd a „Jaj de magas ez a vendéglőfogadó” csárdással nyitották meg. A hangulatot fokozta a Farkas cigánybanda és Nachmann-Fülöp-jazz-zenekeze pompás muzsikája. A nagyszámú rendezőség Mohor Illés, Lovasberényi Árpád és Madár József főrendezése mellett Berczi Károly, Németh Árpád, Komóczi Béla, Eckstein Árpád, Hegedűs József, Horváth Sándor, Velici Flórián, Wazsics József, Lukács Lajos, Scheer Elemér, Zsedely István, Leipnicker Andor, Preiss Gyula, Pop György, Ficán Miklós, Kornett Vendel, Miklósi János, Velek Gyula, Vágó Károly, Perényi János, Amer János, Egler Antal, Göckel Alfréd, Redis Pál rendezők végezték díszretreméltó munkát az est sikerének érdekében. A bálon, melynek védnökei: Argescu tábornok, Groza János dr. prefektus, Ursu János dr. polgármester, Moga Romulus dr. rendőrkormányzó, Mateescu István, az Iparkamara elnöke, Bojoc Elek dr. volt polgármester voltak — nagyszámúban jelenlétük meg a polgári és hatóságok elnökeinek.

Kereskedelmi és iparkamarák a kontingentálás ellen

A Bucuresti Kereskedelmi és Iparkamara igazgatótanácsa a napokban nagyfontossággal ülést tartott, melyen a kontingentálási rendszer kérdését vitatták meg.

A felelősök általánosságban megállapították, hogy a kontingentálás jelenlegi formájában súlyos károkat okoz a belső kereskedelemnek és az ország általános gazdasági helyzetére nézve pedig semmi előnyt nem jelent.

A kamara vezetősége elhatározta, hogy küldöttséget meneszt a pénzügyminiszterhez, az ipar- és kereskedelemügyi miniszterhez, továbbá a Nemzeti Bankhoz, amelyektől a kontingentálási rendszer megszüntetését kéri.

A kontingentálás megszüntetésére irányuló akcióba a Kereskedelmi és Iparkamarák unióját is bevonják.

Kavarodás Timisoarán az okleveles és nem okleveles építésszek jogai körül

A város a szerzett jogok tiszteletben tartása mellett foglalt állást és a döntést megerősítette a revíziós bizottság is.

Az építészeti törvény tavaly lépett életbe és ezzel kapcsolatosan nagy harc indult meg az okleveles építésszek, az építőmérnökök és az ugynevezett építőmesterek között. A törvény ugyanis május tizenkettediki hatállyal kimondotta, hogy azontul csak az okleveles építésszek építhetnek és tervezhetnek. A törvénynek ezen rendelkezése alapján támadta meg például Timisoarán negyvenegy építőmester egysztenciáját, akik évek hosszú során dolgozva ebben a szakmában már megfelelő gyakorlatra tettek szert. Ugyanakkor azonban a törvény azt is kimondotta, hogy

a szerzett jogokat tiszteletben tartja.

Ennek következtében az érdekelt építőmesterek a Bucuresti építészeti akadémiához fordultak, hivatkozva a törvény által előírt ötéves gyakorlatukra és kériék, hogy az akadémia tagjai közé őket is felvegyék és ezáltal ugyanolyan jogokhoz jussanak, mint a diplomás építésszek.

A timisoarai ipari munkaadók szindikátusa beadvánnyal fordult a város vezetőségéhez, amelyben kérte, hogy

amíg a Bucuresti építészeti akadémia válasza megérkezik, az építőmesterek eddigi ötéves jogait birtokában maradjassanak.

A város állandó választmányja az elmúlt év szeptemberében foglalkozott ezzel az ügyvel és az ipari munkaadók szindikátusának álláspontjára helyezkedve,

a beadványnak helyet is adott.

A városi határozat ellen Liuba Cornel ipari-

kolai igazgató, okleveles építész több társával együtt a revíziós bizottsághoz felebbezett és

kérte a határozat megsemmisítését.

Liuba Cornel és társai felebbezésükben kifejtették, hogy az építészeti törvény értelmében az építőmester ugyanabban az időben nem lehet tervező és vállalkozó is, azonkívül hivatkoztak arra, hogy a város a döntésnél nem vette figyelembe, hogy az okl. építészeti címet kívánók között sok olyan van, akik nem rendelkeznek megfelelő technikai felkészültséggel és akiknek a város ilyenformán voltaképpen

több jogot biztosít, mint az okleveles építésszeknek,

mert ezek ennek következtében tervezők és építők is lehetnek ugyanabban az időben.

A város határozata mindezekre az építőmesterekre vonatkozott, akik öt éves gyakorlattal rendelkeznek, hogy tervezhettek is és akik igazolni tudták, hogy 1933. május 12-ig, tehát

még az új törvény életbe lépése előtt kériék a Bucuresti építészeti akadémiára való felvételüket.

A revíziós bizottság úgy döntött, hog

Liuba Cornel és társai felebbezését, mint alaptalan elutasítja, vagyis megerősíti a város döntését.

A revíziós bizottság határozata ellen Liuba Cornel és társai a Bucuresti Legfelsőbb Semmitősséghez felebbezhetnek.

Timisoara borbély- és fodrásziparossága a magas betegpénztári díjak és a munkanélküli illeték ellen

Csökkenő jövedelmük nem bírja el az emelkedő költségeket, állapította meg a közgyűlés.

A timisoarai borbélyok és fodrászok szakszervelete Ilincsa Péter elnöke alatt most tartotta meg évi közgyűlését. Az élmők felfüggesztették arra, hogy az elmúlt esztendő újabb megpróbáltatásokat hozott a borbélyok és fodrászok számára. Amíg a kiszolgálási díjak alacsonyabbak lettek, addig a terhek emelkedtek. Fájdalmasan érinti az iparosokat a magas betegpénztári illeték. Kifogásolták a város által a munkanélküli alapra kivetett egy százalékos illetéket és kijelentették, hogy azt csak abban az esetben fizetik meg, ha a parlament azt megszavazza.

Garda József titkári, Todorov Pál pénztáros és Károlyi József ellenőri jelentését a közgyűlés egyhangúlag elfogadta. A volt vezetőség ezután visszavonta ma-

László korelnök vette át, aki felhívta a közgyűlést az új vezetőség megválasztására.

A választás a következő eredménnyel végződött: Díszelnökök: Baltasar Mihály, Pogonits Imre, néhai Mals József, elnök Ilincsa Péter, ügyvezető elnök Schütz Miklós, pénztáros Todorov Pál, városrészi elnökök: belvárosi Schrock Péter, gyárvárosi, Dancs Mátyás, Ungurás József, erdőbetvárosi Neurohr Péter, jóssefvárosi Heisler Fülöp, mehalai Bittó Péter, chisodai Zornik Péter. A választmány tagjai: Szlovik Rezső, Schwartz Emil, Weiss Antal, Waltrich János, Mitschang Adám, Blicsz Benedek, Dománsszki János, Gerbecz Damjan, Dancs Béla, Rénner Árpád, Soboteleana Miklós, Erhardt Péter, Fisch János. A szakszervelet elhatározta, hogy néhai elnökének, Mals Józsefnek emlékét azoképének megfesttetésével örökíti meg.

ben libamáj aszpikkal, halmayonaise, salát de beef és hollandi halikra, a másik három tálcán. A sorony támasztó-pillére füstölt nyelvből van. A cég másik kreációja egy előétel-fantázia, amely négy turistát ábrázol. A tálcán beef-saláta díszel, fölötté a turistákkal és azok vállán aszardínia pástétom.

As izléses étel-fantáziák háttérben tölthet-növények közt nagy vasákból izléses csokorba kötött kerti növények emelkednek ki.

A látványosság-számba menő ételkreációk Dáni Imre szakácsmester szakértelmét dicsérik.

Auer János étterme

Kitűnő minősítéssel az első díjat kapta. Ez volt a kiállítás legmagasabb kitüntetése. A fő-attrakciót egy „Hors de ovres” alkotta itt is. Nagy tálcán egy aszpikkora és az előétel, amelynek asmeit és rajzát különböző húsok, sonka, libamáj és halak alkotják. A gyönyörű kreáció legnagyobb teljesítménye az aszpikkal töltött narancsszelet-lek, amelyekben a szivárvány színeiben úgy ragyog az aszpik, mintha úgy tennék volna. Kaviáros kosárból, töltött aszálami díszek élénkítik a gyönyörű ételfantázia megkapó színhatásait. A tálcán szépségét a kreáció négy kiszögellése fokozza. Tok, libamájpástétom, halfantázia és ikra, 4 díszes sarkok anyaga.

A megkapón szép munka elsőrendű köz-fügységre vall. Vltán felül megilleti az első díj. Készítője Hossz Sándor szakácsmestere.

Pferschy Központi-étterme

Itt is kezelemben készült ételkreációkat állított ki. A hírneves volt elni vendéglős szakemberek díszlete csodálkozására nem nyert díjat, pedig modern szellemben készült ételei, bár kevés díszet alkalmaz, igen nagy hozzáértést árulnak el. A Pferschy-étterem egy tál nyul-parfét állított ki libamájjal és tejzsinhabbal, egy tál sajtkrémét és egy szendvics-tortát, amely csatódásig hasonlít a cukrász-tortához, pedig az anyaga vékony kenyérszeletekre kent és helyezett ringli, libamáj, aszardínia, hár és sonka szeletek. Ha kizárólag szakemberekből összeállított zsűritőlhezett volna, a jövővi vendéglős neve a kitüntettek között szerepel. Azt azonban így is megjegyezzük, hogy ő képviselte a kiállításon a modern szellemet. A mi Pferschy bátyánk korát tekintve, valóban dicséretreméltó.

A Comoti-étterem

nagyon jó minősítéssel harmadik díjat nyert. Itt is kezelemben készült libamáj-pástétomot állított ki aszpikkban. A szemnek tetsző fantázia-tál tetszetősen díszített éhrendezés alkalmatossá válik. A Comoti-étterem fantázia-hajója a kaviáros és aszpikkos libamáj-pástétommal a készítő fejlett izlését bizonyítja és a zsűri ítéletén túlmenőleg is becsületére válik a kiállító cégnek.

A Horváth-étterem

egy tál salát de beef-öt állított ki szép mayonaise-díszszel. Egy másik tálcán gyönyörű kollekció töltött szendvics díszszel és a vendéglős kiállítási helyén. Utóbbi a modern szakácsművészet elvek alapján készült, mert az egyes szendvicseknek csak a burka kenyérhez, belseje teljes egészében töltelék. Előnye a kiállított két tálcának, hogy — mint a Pferschy-étterem, — az is előszörban ételek és csak másodsorban kiállítási dísz tárgyak. Izléses kiállítási savanyúsággal telt üvegek egészítik ki a Horváth-vendéglős standját, amelyet a zsűri jó minősítéssel a harmadik díjra tartott érdemeinek, ezáltal sem honorálva a modern szempontokat.

Említsék érdemeinek még a vendéglős-csoportban:

Bérez Lajos Vadászki-étterme által kiállított szellemes saktábla, amelynek kockái angol rosbcaff-ből és tokból, a barna figurák libamáj-ból, a fehéréek halból készültek. Jó minősítés mellett a második díj. Készítője Korner Nándor szakácsa.

Madár József étterme több kreációval szerepelt. Egyik az édenkertet ábrázolta, amelyben Adam és Eva halból, az almája sonkából, az ágak makaróniból, a gyümölcsök vadalma-kompótból, a rózsák vajból és a fű pisztáciából készültek. A másik kreáció trappista-sajtából készült pavillon szép halastóval. Szerepeltet egy cukorszáncból mint cukorkészítményt is. A kreációk nagyon jó minősítéssel második díjat nyertek. Készítőjük: Nagy Mihály szakács.

As Elita-büfé által kiállított töltött tojás díszes és étvágygerjesztő.

Mohor Ilés Gara-étterem két tálcát állított ki. Az egyik egy világító torony korból aszpikk díszítéssel, a másik egy előétel. A látványos tálcák kitűnő minősítéssel második díjat nyertek. Készítőjük Polos Béla szakácsa.

A Szép-vendéglős mandulával töltött fűszert töltésben aszpikk körítéssel és egy hajót ábrázoló előételt állított ki szép és látványos kivitelben. Jó minősítéssel első díj, házi készítmény.

A torták-versenyen

Bondas János pincér (Mohor vendéglős) lakodalmi asztala első díjat, Bodor János pincér (Auer-vendéglős) diplomata asztala második díjat nyert. Utóbbi a szakembereknek jobban tetszett.

Weisz Siegfried Rt. cukrászat és sütőde

Str. Alexandrescu

A kiállítás legizposztább teljesítményét produkálta. Készítményeinek sokoldalúsága meglepő. Helyszüke miatt csak fontosabb készítményeit soroljuk föl:

1. Graham komlós párnányér 20 kilótól egy kilóig. 2. Egy 20 kilós lakodalmi halás. 3. Veknik 15 kilótól lefelé. 4. Különböző szar és gyógy-kenyerek, levegő-kenyerek, Graham-kenyer, különböző kényszerültek, bucaresti franselák, bécsi apró és sütemények, sprung-vennik, sorokafri ross kenyerek, 15 kilós vart háju kolozsvári kenyér, egy 10 kilós pékszív. Eddig tart, a cég kiállításának sütőipari része. A cukrászati részen egy 60 tojásos marcipános torta szerepel a román királyi címerrel, egy 80 tojásos csokoládé-krém torta az orosz címerével, bucaresti torony mászókkal, vegyes tóriák díszítményekkel, keksek, szendvics. A különböző süteményekből összeállított pékszokor jegyben készült és a gazdag kiállítás, amelyet va.óssággal megrohamozott a közönség. A szimpatikus cégfőnök és agilis fia több mássa süteményt osztottak ki a mohó közönségnek. Sikeres volt azonban a zsűri előtt is. A sütőipari csoportban kitűnő minősítéssel első díjat, a cukrászoknál nagyon jó minősítéssel szintén első díjat nyertek.

Mihályi cukrászda

Str. Eminescu

nyerte kitűnő minősítéssel az első díjat. Átlátszó zöld karamel-cukorból készült jegesmedvéi szobrásai teljesítmények és valósággal sugározzák az anyagszerűséget is. Cukorszalaggal selyemfényűek, cukorrózsáinak szinte az illatát is érezzük. Ezek a gyönyörű cukor-tárgyak finom krémekből és marcipánból készült étvágygerjesztő vázában díszlenek. Óriási gellérthegeyi ősi barack-jairól csak azért hiszük el, hogy nem barackok, hanem egy kitűnő cukrász-szakember készítmény, mert olyan nagy barack talán nincs is a világon. Mihályi mester nemcsak a barackjaival, hanem farsangi fánkjaival is meglepettette a közönséget. Azt hitték, hogy ezek a fánkok zsírban sült farsangi fánkok, pedig finom krémmel töltött marcipánból készültek. A diploma par-faltból készült mignon-sütemények szintén nagy tetszést arattak. A Mihályi cukrászának olyan nagy sikere volt a kiállításon, hogy a közönség valósággal szétkapkodta a kiállított tárgyakat, amelyeket nemcsak, hogy érinteni nem volt tilos, hanem megenni is szabad volt. Az Eminescu utcai üzlet azonban nem jött zavarba. Bőséges utánpótlásokkal elégítette ki a nagy keresletet.

Málka Henrik cukrászata

Bul. Reg. Ferdinand 5. Csanádi Bank palota. Szintén azenzációja volt a kiállításnak. A kiállítási stand itt is sugározta, hogy a mester nemcsak elsőrendű cukrász, hanem igen tehetséges iparművész is. Málka Henrik kitűnő minősítéssel második díjat nyert. Kiállított tárgyai: 1. Karamel-cukorból készült taliga cukorrózsákkal. 2. Rokokó-baba mandulából és marcipánból. 3. Bieder-mayer csokoládé-kosár. 4. Fantázia gyümölcs-tál karamelből. 5. Erdei manó marcipánból. 6. Virágfantázia.

Málka Henrik kiállított tárgyal anyagszerűek, izlések és ennek ellenére is jóízűek. Alig nyílt meg a kiállítás, máris elkapkodta a közönség a kiállító cég pompás tea-süteményeit.

Klemens-cukrászda

(Főpostával szemben).

A kiállított készítmények szintén látványosság-számba mennek. Tetszetős téli tájkép az egyik kreáció, amelyen a szelők marcipánból készültek, a menedákház csokoládéből, a hó sziklacukorból. A második kreáció marcipán-csendélet virágvasában, ami s. Intán ehető, sőt élvezhető. Van itt csokoládé-pavillon rózsákkal és galambokkal, torta halakkal, legyező cukorszalaggal tortából, gyümölcskosár csokoládéből marcipán-gyümölcsökkel és eukorból készült selyemszalaggal. Bon-bonjai, amelyeket izléses xelofant csomagocskába burkolt, szintén nagy sikert arattak. A zsűri kitűnő minősítéssel a harmadik díjra érdemcsitette a tetszetős kollekciót.

Wild-cukrászda

Bul. Reg. Ferdinand (új Bing-ház)

A kiállított tárgyak háttérre egy szellemes kép, amely a cukrász egy napi forgalmát ábrázolja. Délelőtt 11 órakor a közönség aperitívet fogyaszt a cukrászdában és sütemények, hasék formájában. Délután 5 órakor, a bridsz idején tea-sütemények és különböző tejes kalácsok. Este, szupé idején párfék, fagyaltok és mignonok. Wild Ferenc kiállított kreációi a következők: egy több mint fél méteres torta II. Károly király pompás sikerült domborművé képevel marcipánból. Huszött karamell-cukorból készült csendélet-kosár marcipán gyümölcsökkel. Egy kofa, asztalan az összes kerti veteményekkel, amelyeket marcipánból formázott a mester ügyes keze. Csokoládé-vasa cukorvirág-girlanddal. Érdekessége volt a kiállításnak, hogy a Wild cukrászda készítményeit egy fából készült boy nyelven keresztül adogatták ki a mohó közönségnek. A cukrászda igen jó minősítéssel másodiknak futott be a zsűri előtt, közönségsikere azonban a legjobbizú minősítéssel elsőrendű volt.

Orbán István cukrászda

Str. Mojanu 6.

A tehetséges mester ügyes és tapasztalt iparművész igényével szerepelt a kiállításon. Lakodalmi grillás-tortája a cukorglazurokkal impozáns, karamel-tálcán szervírozott tejszokoládé zsardinettje izléses karamel-virág díszítésével látványosság számba megy. Csereasznyefáján a fa csokoládéből van, a csereasznye és a levél marcipánból. Hóembere narancstorta, fondannal bevonva. Lepkéje pischinger és színes mandula-marcipán, míg a fu, amiben fekszik, eukorbus. Izléses csokoládé kosár egészíti ki a tarka és látványos egyveleget tetszetős teasüteményekkel. A Orbán cukrászda nagyon jó minősítéssel a harmadik lett a versenyben, de a közönségsikere szintén megkont-rázta a zsűri döntését.

Stefanovici István sütőmester

Str. Remus 59.

A szerb nemzetiségű mester sütődeje első helyen áll az Aradon komlós kenyeret sütő sütődek között. Huszonkét kilóstól fél kilós gyönyörűen kisütött komlós kenyereket állított ki. A szép árut a zsűri igen értékes díjra érdemesitette. Stefanovici mester nagyon jó minősítéssel első lett, mint a pompás komlós kenyér legtekintélyesebb aradi képviselője.

Schmidt Anton és veje Lenárth István husiparosok

Str. Brajlau 13.

A jó hentesáru kedvelői szívesen időztek a tekintélyes Schmidt mester kiállított tárgyal előtt. Nem voltak ezek iparművészeti produktumok, hanem egy egészséges gyomrot igénylő iparág tartalmas experimentumjai. Pompás prágai sonkák mosolyognak a pultról, izléses és izletes felvágottak társaságában. Van itt göngyölt sonka is, finom virslik és pompás krakói kolbászok és válaszrtéka. Nyári aszalmák, vadászkolbászok és kenőmájások egészítik ki a jóízű együttest, a melyet a megérdemelt elismeréssel méltányolt a zsűri is, mert elismerő díszoklevéllel jutalmazta.

Atlantica kávé- és teabehozatal

Bul. Reg. Maria.

A világcég aradi főnöke az izléses kiállítás árumutatványokkal méltóképpen reprezentálta az előkelő cég nemzetközi jó hírnevét. Csona kávé-

Konyhaművészeti kiállítás Aradon

Bombasikert aratott az aradi szakácsok, cukrászok, sütők, husiparosok konyhaművészeti kiállítása. — Ezerötszáz látogató a megnyitó délutánján. — Arad konyhaipara megmutatta, hogy valóban művészi nyílt produdálnak az egyes szakmák képviselői.

A kiállított étel-fantáziák, cukrászati kreációk és a résztvevő cégek ismertetése

Arad. (Az Iparos tudósítójától.) Vasárnap délután kezdődött és kedden este bálal fejeződött be az aradi-vendéglősök, cukrászok, sütők és husiparosok, valamint a rokonszakmák részvételével rendezett konyhaművészeti kiállítás. A kiállítást az aradi vendégiparosok szindikátusa rendezte. Eredetileg az volt a terv, hogy országos jellegűt adnak a szakipari demonstrációnak, de erről az idő rövidsége miatt a rendezőségnek le kellett mondania. Az aradi konyhaművészeti kiállítás tehát csak az aradi szakmai reprezentánsok vonultak föl, mégis nyugodtan állíthatjuk, hogy ez a legkevésbé sem csökkentette a kiállítás magas színvonalát. Az aradi konyhaművészeti kiállítás olyan magas szakipari és iparművészeti igényekkel lépett fel és ezeknek a magas igényeknek annyira megfelelt, hogy a három napos szakmai demonstráció semmiben sem maradt mögötte annak a színvonalnak, amit egy országos kiállítás jelentett volna.

Hogyan született meg az aradi kiállítás.

Az aradi konyhaművészeti kiállítás Lovasberényi Árpád hírneves aradi vendéglős ötlete volt. A népszerű iparosvezér volt a kivitel irányítója és a rendező-bizottság lelke is. Nem érdektelen, hogy hogyan született meg a kiállítás ötlete. A tavalyi vendéglősbálon az agilis rendezőbizottság agitációjára, egész sereg vendéglős küldött egy-egy fogást, hogy a jövődelmet ilyen módon fokozzák. A küldött ételek készítői úgy kitétek magukért, hogy az összegyűjtött kollekció egészen színvonalas szakácsipari kiállitássá alakult. Lovasberényi Árpádnak ekkor támadt a gondolata, hogy ha a tavalyi vendéglős-bál konyhaművészeti kiállitást eredményezett, az idén fordítva kell a dolgot csinálni. Tartásuk meg először a kiállitást és utána a bálát. A gondolatot tett követte. Ezután már csak egy lépés volt a rokonszakmák bevonásának megvalósítása.

Kik vettek részt az előkészítés munkájában?

Lovasberényi Árpádon kívül Erdélyi Károly építész nevét kell kiemelnünk. A tehetséges építész igen sokat tett a kiállítás művészi értékű anyagának ötletes és stilszerű elrendezése körül, több kiállító dekorációját is ő tervezte meg. A kiállítás adminisztratív előkészítése és a rendezés körül igen nagy szerepe volt Demjén Traian szindikátusi titkárnak is. Igen lelkes támogatói akadtak a főrendezőknek több lelkes aradi szakmabeli személyében is.

A kiállítás színhelyén.

Az aradi Iparos Otthon nagyertermét teljesen megtöltötte a kiállító anyag. Legjobban a vendéglősipar volt képviselve, amelyből 10 kiállító, azután a cukrászipar, amelynek 5 reprezentánsa, vonult föl. A sütők két kiállítóval szerepeltek és ott láttunk néhány bor, likőr, pezsgő és sör-gyárat, valamint az Atlantica kávéimport aradi céget és az Aromat sajt- és túróipari üzemet is.

A gyönyörűen dekorált terem imponáló képet mutatott. Az egyes kollekciók tarka színegyeztetése az izgatottan sürögőldöző kiállítókat, az iparművészeti és ötlet-verseny, ami az egyes vendéglősök kiállított remekmunkái között kialakult, a várakozás feszült hangulatát sugározta az új-

ságiróra is vasárnap délután 3 órakor, a kiállítás megnyitása előtt.

Megérkeznek a zsüri tagjai.

Az Iparos Otthon márványfalas előcsarnokát már három óra előtt zsúfolásig tölti az érdeklődő közönség tömege. A közönség száma percről-percre nő, de nem engednek be senkit, amíg a zsüri még nem érkezik, mert a verseny döntőbírái csak illő nyugalom mellett tudják elvégezni nehéz feladatukat. Háromnegyed négy órakor összegyűlnek végre a zsüri tagjai az Iparos Otthon kis tanácstermében. Onnan indul meg az illusztris csoport Ursu János dr. főpolgármester vezetésével. A zsüri tagjai a következők: nők részéről Czelnay Eszter szakíró, dr. Szöllősy Istvánné, az aradi konyhaművészeti tanfolyam vezetője és Bogdán Julia, az aradi román leányintézet vezetője. A hatóságok részéről Pacuraru Brutus iparkamarai főtitkár, Moga Romulus dr. rendőrkezes, Vulpe József aradmegyei alispán és Reinhart Gyula, az Iparos

Otthon elnöke, Lovasberényi Árpád mint a kiállítás főrendezője, Bérczi Károly kávé és Egler Antal, mint a szakácsipar szakelőadója, Mihályi Gyula aradi cukrász, Tomics Pál, a husipari szindikátus elnöke és Takács István, a sütőipari szindikátus elnöke, mint az iparosság képviselői és szakelőadók.

Mohor Ilse, az aradi vendégipari szindikátus elnöke üdvözölte a zsürit, amelynek vezetője, Ursu János dr. főpolgármester szép beszédben köszöntötte meg az üdvözlést. A zsürimunkája ezután rövidesen megkezdődött. Minden kiállítási helynél megállt a bizottság, tüzetesen szemügyre vették a kiállított anyagot, meghallgatták a szakelőadók kritikáját és felvilágosításait, azután a számukra kiosztott zsüri naplóba bejegyezték az egyes kiállítók neve után a pontokat. Ezeknek a pontoknak a számaránya döntötte el az Iparos Otthon emeleti termében megtartott tanácskozáson, hogy kik nyertek el a kiállított díjakat és kitüntetések.

Kihirdetik a zsüri döntését

Délután hat órakor fejezte be a zsüri a tanácskozását. Addigra a közönség valóságos megrohama a kiállítási terem. Száz és száz érdeklődő tolongott a közönség számára nyitva hagyott közökben. Olyan nagy volt a tömeg, hogy a nagyszámú rendezőség megfeszített munkájára volt szükség, hogy el ne sodorják a díszes kiállítási standokat. Egyesek szerint a délután folyamán közel kétezer látogató fordult meg a kiállitáson.

Madár József aradi vendéglős hirdette ki a zsüri döntését, amely iránt olyan nagy volt az érdeklődés, hogy egyszerre viszonylagos csend támadt. Szinte nem is volt szükség hangtölcsérre amit az önkéntes kikiáltó szája elé illesztett, a mikor az eredményeket bemondta.

A vendéglős csoportban

az Auer-vendéglős kitűnő minősítéssel első díjat nyert, Mohor Ilse kitűnő minősítéssel második díjat, a Dácia-étterem nagyon jó minősítéssel első díjat, a Madár-étterem nagyon jó minősítéssel második díjat, a Comot-étterem nagyon jó minősítéssel harmadik díjat nyert. Jó minősítéssel Szép György étterme nyerte az első díjat, Bérczi Károly Vadászúrt vendéglője a második díjat és a harmadik díjat a Herváth-vendéglős kiállított kreációi.

A cukrász-csoportban

kitűnő minősítéssel Mihályi Gyula lett az első,

a Málca-cukrászda ugyancsak kitűnő minősítéssel harmadik lett. Nagyon jó minősítéssel a Weisz Siegfried Rt. lett az első, a Wild-cukrászda a második és Orbán István cukrászda a harmadik lett.

A sütiiparban

a Weisz Siegfried Rt. kitűnő minősítéssel első díjat nyert, Stefanovici Klement pedig nagyon jó minősítéssel szintén első.

A husipari csoportban

Schmidt Antal és veje Lenarth István aradi husiparosok elismerő díszoklevelet kaptak.

Izlések terítéséről

Kitűnő minősítéssel Mohor Ilse kapott első díjat, míg az Auer-vendéglős ugyancsak kitűnő minősítéssel második lett.

A vegyes csoportban

a Dealul Curtii Minis (Minisi Állami Borpincészet) kitűnő minősítéssel első díjat nyert, Vámos Miklós aradi borpincésze nagyon jó minősítéssel szintén első díjat nyert. Denes József pezsgőjét, amely egyedül képviselte a hazai pezsgőipart, díszoklevéllel jutalmazták, kitűnő minősítéssel első díjat kapott a Zwack-likörgyár, az Atlantica teálimport, az Aromat élelmiszeripari cég és az Aruga sör pedig elismerő díszoklevelet.

Séta a konyhaművészeti kiállitáson

Előre bocsájtsuk, hogy a sorrend, amelyben az egyes felvonult cégeket ismertetjük, nem jelent közöttük színvonalbeli különbséget. Egyetlen kiállító sincs, aki ne érdemelné meg a művészi ízléssel előállított szép munkákért a legnagyobb dícséretet. Sőt nem egy akad a jutalommal ki nem tüntettek között, aki megérdemelte volna, hogy kitüntessék, vagy előbb jusson a zsüri által megállapított sorban. Nem kívánunk e helyen vitába szállni a zsüri ítéletével, de meg kell állapítani, hogy a figyelembe vett szempontok bizonyos esetekben lényegesen módosultak volna, ha nem társadalmi tényezőkből, hanem kizárólag

szakemberekből álló zsüri hozta volna a döntést.

Dácia-étterem

A vendéglős-csoportban az egyes számú a Dácia-étterem kapta. A büszke szám meg is hozta a szerencsét, mert nagyon jó minősítéssel első díjat nyert.

A Dácia kiállított étel-kreációja az Eiffel-toronyt ábrázolta. Igen izékes és szellemes formában kiképezett „Hors de euvres” ez a kreáció. A torony vajás tésztából készült tetején szőlőszőlővel, míg a torony körül csinos tálatokban díszlegnek a tulajdonképpeni étel. Egyik tal-